

Het vierogen principe – invulling door Kinderopvang Zonnekinderen

Per 1 juli 2013 moet de kinderopvang voldoen aan het vierogen principe. Hieronder de eis die hierover is vastgelegd in het Convenant kwaliteit.

In dit stuk is aangegeven hoe Zonnekinderen in algemene zin om wil gaan met het vier ogen principe. De oudercommissies zijn in mei 2013 gevraagd hier advies over uit te brengen.

De uitwerking van het principe zal binnen de kaders van dit document in de praktijk zijn exacte uitwerking krijgen. De teamcoördinator is verantwoordelijk om het principe, binnen deze kaders, op de eigen locatie verder vorm te geven. Bij de invulling geldt dat er in eerste instantie gezocht wordt naar de mogelijkheden om dit met mensen te doen en in tweede instantie met 'middelen' (zoals babyfoon). In het pedagogisch praktijkplan worden per locatie de afspraken en aandachtspunten van het principe beschreven

Er zal regelmatig, doch minimaal één keer per jaar, worden overlegd met de oudercommissie.

Uit het Convenant Kwaliteit Kinderopvang 2012

1.2.3.1. Vierogenprincipe dagopvang (0-4 jaar)

Naar aanleiding van een zedenzaak in Amsterdam heeft de commissie Gunning in haar rapport de term vierogenprincipe geïntroduceerd. Het vierogenprincipe betekent dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren, uitgaande van onderstaande vertrekpunten. Het vier- ogenprincipe is voor convenantpartijen de basis voor veiligheid in de kinderopvang. De ondernemer dient bij de invulling van het vierogenprincipe rekening te houden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin een pedagogisch medewerker alleen op de groep of in het centrum is. Vertrekpunten van partijen zijn hiernaast:

- De uitvoering van het vierogenprincipe moet pedagogisch verantwoord en bedrijfseconomisch haalbaar zijn;
- De wijze waarop invulling wordt gegeven dient opgenomen te worden in het pedagogisch beleidsplan;
- Ouders en oudercommissies worden jaarlijks geïnformeerd over de invulling van het vier-ogenprincipe op hun locatie (bijvoorbeeld via de website);

Gezien de grote diversiteit binnen de kinderopvang zal in veel gevallen maatwerk vereist zijn. Een aantal oplossingsrichtingen welke een goede aanzet zijn voor een verantwoorde uitvoering van het vierogenprincipe zijn onder andere:

- a. Een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen aan te spreken zo laag mogelijk is.
- b. Het aan de randen van de dag samenvoegen van *stamgroepen*;
- c. Boventallige inzet, als extra paar ogen, van pedagogisch medewerkers in opleiding;
- d. Bouwkundige voorzieningen ter verbetering van transparantie binnen kindercentra;
- e. Mogelijke inzet van moderne audiovisuele middelen.

Ten overvloede wijzen convenantpartijen erop dat het vierogenprincipe maar één van de maatregelen is die nodig zijn om de veiligheid daar waar nodig structureel te verbeteren. Ook de verbetering van werving- en selectieprocedures en het via de CAO-tafel regelen van het formatief inzetten van stagiaires binnen de diverse opleidingstrajecten vormen belangrijke onderdelen. Voorkomen moet worden dat in de uitvoering niet slechts sprake is van schijnveiligheid.

Uitgangspunten Kinderopvang Zonnekinderen

Zonnekinderen hecht grote waarde aan een open en professioneel werkklimaat. Kinderen, ouders en medewerkers benaderen elkaar met respect en op basis van vertrouwen.

In ons beleid en onze werkwijze is het open-deuren beleid verankerd. Hierdoor kunnen kinderen van verschillende (stam)groepen met elkaar spelen of activiteiten ondernemen. Het bevordert de openheid, kinderen raken bekend en vertrouwd met kinderen uit de andere groepen, met andere pedagogisch medewerkers en met andere ruimtes in het kindcentrum. Wij zien dit ook als een stimulans voor sociale controle. Het betekent dat eenieder makkelijk bij elkaar binnen loopt, elkaar en elkaars werkwijze kent, samen kijkt, deelt en elkaar aan durft te spreken.

Binnen onze teams is communicatie een belangrijk aandachtspunt. In het teamoverleg maar ook in coachingsgesprekken wordt er door management, teamcoördinatoren en medewerkers regelmatig vanuit verschillende invalshoeken over gesproken. Openheid, respect en vertrouwen zijn zoals gezegd de basiswaarden. Teams en medewerkers moeten elkaar aan durven spreken en Zonnekinderen schept hiervoor het juiste klimaat en reikt waar nodig extra gereedschappen aan bijvoorbeeld in de vorm van training of coaching.

Zorg is vanaf 2012 een belangrijk aandachtspunt. Het structureel observeren van kinderen, herkennen van signalen, collegiale consultatie en het zetten van de juiste vervolgstappen zijn de kernpunten die wij hebben vastgelegd in een Zorgplan en uiteraard hebben besproken met al onze medewerkers. Ook de introductie van de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling op 1 januari 2013 reikt kennis en inzichten aan om signalen te herkennen, interpreteren, bespreken en vervolgens te handelen. In de meldcode is expliciet beschreven hoe te handelen bij signalen van een vermoeden van misbruik door een beroepskracht. Wij zijn er van overtuigd dat deze zaken bijdragen aan het gewenste werkklimaat.

Genoemde oplossingen in het Convenant:

a. Alleen middels dit uitgangspunt kunnen wij recht doen aan de basis van het vierogenprincipe. Het is überhaupt een voorwaarde voor het bieden van kwalitatief goede kinderopvang. Onze inspanningen zijn en blijven gericht op het scheppen van een klimaat van openheid waarin pedagogisch medewerkers elkaar aanspreken en waarin er op basis van respect en vertrouwen wordt gecommuniceerd met elkaar en met ouders.

b. Binnen de kaders van de wet (BK-K ratio) worden groepen aan de rand van de dag al vaak samengevoegd.

c. (Structurele) Boventallige inzet enkel met het doel om te voldoen aan het vier ogen principe is bedrijfseconomisch niet haalbaar of onwenselijk (kostenverhogend). Aangezien er voldoende andere oplossingen mogelijk zijn zullen wij deze maatregel in principe niet inzetten. Op de meeste locaties, op de meeste groepen en het grootste deel van de tijd zijn er op de groep met de reguliere inzet van beroepskrachten volgens het beroepskracht-kind ratio voldoende ogen aanwezig. Ook worden op nagenoeg alle locaties stagiaires ingezet die, mits volwassen, beschouwd mogen worden als het extra paar ogen.

d. Op onze locaties is sprake van groepsruimtes die doorgaans voldoende transparant zijn door middel van ramen of glazen wanden/elementen. Ook in slaapruidtes en sanitaire ruimtes is het door middel van een raam mogelijk om mee te kijken. In slaapruidtes wordt een babyfoon gebruikt zodat ook daar te allen tijde kan worden meegeluisterd. Daarnaast staan, met name in onze nieuwbouwlocaties, ruimtes vaak direct of indirect, door een gezamenlijke sanitaire ruimte, met elkaar in verbinding.

e. Dit vinden wij geen gewenste aanvulling in het kader van het vierogen principe en wij achten dit derhalve geen passende oplossing. In onze visie is het risico op schijnveiligheid bij deze maatregel hoog en vraagt het een te grote investering in geld, tijd en organisatie ondermeer vanwege de privacyrichtlijnen. Wij achten het inzetten van b.v. camera's niet nodig om op onze locaties te kunnen voldoen aan het principe.

In de buitenruimte en tijdens uitstapjes

Al onze buitenruimtes grenzen direct aan de eigen locatie en er is altijd zicht van de binnenruimte op de buitenruimte en andersom. Veel buitenruimtes grenzen daarbij aan de openbare ruimte; een straat, woonwijk, school en/of schoolplein.

Indien wij met kinderen de locatie verlaten voor bijvoorbeeld een wandeling of uitstapje zal dit meestal gebeuren met begeleiding van twee of meer pedagogisch medewerkers (of andere begeleiders). Het kan voorkomen dat één medewerkster met een klein aantal kinderen een uitstapje maakt of bijvoorbeeld een boodschap doet. In dat geval wordt er vooraf een afweging gemaakt of dit toelaatbaar is in het kader van het vierogenprincipe. Dit zal afhangen van de aard en bestemming van het uitstapje. Zo lang het uitstapje plaats vindt in de openbare ruimte waar zich voldoende andere mensen begeven is dat geen probleem. Maar bij meer besloten ruimtes of gelegenheden waar niet vanzelfsprekend altijd meerdere mensen aanwezig zijn (b.v. een bos) zal een andere afweging/keuze moeten worden gemaakt.